

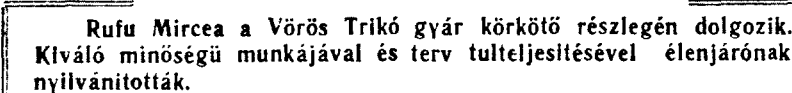
A JÖVEDELEM — az akkumuláció forrása

tevékenő munkájánakkal számottevően hozzájárulnak a szocializmus építésének művéhez Romániában. Önök méltók a 23 August elnevezésre, amelynek dicsőöses és történelmi jelentősége van; Szivólv kívánunk Önöknek újabb és még nagyobb sikereket az új ötötes terv megvalósításában".

A munkások szívélyes köszönettel vesznek búcsut a vendégek-től.

Uthán a vendégek szállása felé; a hivatalos gépkocsi-oszlop végig-mehalad a főváros néhány új lakó-negyedén, amelyek tüközköz Bukarest szüntelen átalakulási fo-lyamatát. Végig az egész utvona-lan a bukaresti a járdákról és az új tömbházak erkélyeiről me-gellegzőn éljenzik a vendégekkel. Kife-jezzve a román nép baráti érzé-szeit a kínai nép iránt.

(Agerpres). 1955

(Folytatás az első oldalról)

///RÁDIÓMŰSOR

BUKAREST II.

7.30 Hírek, sport, időjárás-jelentés. 7.45 Műsorismertetés. 7.50 Fúvószena. 8.00 Könnýzenei album. 8.30 Folklor műsor. 9.00 Hírek. 9.05 Filip Lazar: Concerto grosso. 9.44 Román operettészletek. 10.00 Dalok. 10.30 Richard Strauss szerzeményeiből. 10.50 Ferfi dalok. 11.00 Hírek, időjárás-jelentés. 11.07 Könnýzene. 11.20 Dalok kicsinyeknek. 11.30 Estrázdenek. 12.10 Filmzene. 12.30 Könnýzene. 12.45 Folklor műsor. 13.00 Hírek. 13.05 Műsorismertetés. 13.08 Könnýzenei kettősök. 13.20 Spanyol táncok. 13.30 Ezt a dalt neked választottam. 14.00 Eugenia Frunză énekel. 14.10 Miért, honnan, miért? 14.30 Déli hangverseny. 15.00 Hírek, sport, időjárás-jelentés. 15.10 Könnýzene. 15.30 Népi muzsika. 16.00 Enrico Caruso énekel. 16.15 Népdalok. 16.25 Városi folklor-műsor. 16.45 Egyik daltól a másikig. 17.00 Hírek, sport, időjárás-jelentés. 17.20 Octavian Cadia énekel. 17.30 Népzene. 17.40 Az irodalom remekműveiből. 18.00 Könnýzene. 18.30 Hírdetések, reklámok, muzsika. 19.00 Hírek. 19.03 Slágerek, slágerek. 19.30 Rádiókisadás. 19.50 Szimfonikus zene. 20.17 Operettkedvelőknek. 20.30 Irók a mikrofonnál. 20.45 Könnýzenei zólisták. 21.00 Hírek, sport, időjárás-jelentés. 21.20 Táncest. 22.39 Szimfonikus zene. 23.00 Hírek, sport. 23.07 Valentin Gheorghiu: Koncert zongorára és zenekarra. 23.41 Ismét tánczene. 0.52 Hírek. 0.55 A tánczene folytatása. 1.52 Hírek.

T. S.

(Kelen Ferenc felvétele)

Minen-Onnan Erről-Arról

Az „olvasó töltőtoll”

Dr. I. Popovici, a kolozsvári katonai körház szemésze, aki már közismertté vált a rövidlátást csökkentő szerkezet és a vakok által használható fényérzékeny szemüveg feltalálása révén, egy elektronikus „szébbérendezéssel” összekötött fotoelektromos szerkezetet készített, amelynek segítségével a vakok különleges rendszerrel nyomtatott könyveket olvashatnak. Ezt az írásrendszert a Morse-ábécé alapján ugyancsak a kolozsvári orvos találta fel.

A módszer elég egyszerű. Egy különleges vonalzó segítségével a Morse-ábécé pontjainak és vonalainak megfelelő távolságra apró fekete négyzeteket írunk a papírra. Ha a sorok között végigvezetjük az „olvasó töltőtollat” — ahogyan a szerkezetet elnevezték — a füllághatáron hangok keletkeznek. A kolozsvári orvos ezzel a módszerrel állandóan levelezik egy Mihai Bacria nevű bukaresti vak emberrel, s az öt éve tartó kísérlet tanúsága szerint, az „olvasó töltőtoll” és az új írásmód sikerrel helyettesítheti a Braille-rendszert.

Új kutatóberendezés — a neutroindiffraktométer

Az atomreaktornál megkezdtek egy új kutatóberendezés, a neutroindiffraktométer kipróbálását. Az új berendezést az Atomfizikai Intézet egyik szakértő munkaközössége szerkesztette. Az Atomfizikai Intézet neutroindiffraktométere — az egyébként az első ilyen berendezés az országban — segítségével fejlesztési lehet a kutatókat a neutronelhajlás terén, amely napjainkban a szilárd testek, folyadékok és gázok fizikájának egyik fő kutatási területe. A kutatók a neutronelhajlás tanulmányozásával értékes adatokat gyűjtenek az anyag szerkezetéről és mikrodinamikájáról, valamint mágneses tulajdonságairól.

A neutroindiffraktométer bonyolult kinematikai séma alapján és precíziós kivitelben készítették el. A berendezést a neutronfizika számos területén alkalmazzák, segítségével folyadékokon, amorfok-

zegeken, kristályos porokon és monokristályokon tanulmányozhatják a neutronelhajlás jelenségét. A neutroindiffraktométer különleges kiegészítő készülékkel működhet magas- és alacsony hőmérsékleten, valamint mágneses térben egyaránt. A forgácsolás mérési pontossága például egy körívperc, de ha a kutatói program megkívánja, tovább javítható.

A neutroindiffraktométer esszerű üzemeltetését külön automatizálási és ellenőrző rendszer biztosítja. A detektor forgatása, a neutronimpulzusok regisztrálása, valamint más műveletek lyukszalagos programvezérléssel történnek.

Az első mérési eredmények azt bizonyítják, hogy az Atomfizikai Intézet neutroindiffraktométere a teljesítmény szempontjából összehasonlítható a világ bármely nagy nukleáris kutatóközpontjának ilyen készülékével.

Ritka növény — és rovarfajták

A Vatra Dorna közelében fekvő Poiana Stampei több, mint 600 hektárt kiterjedő védett területen rendkívül ritka növény- és rovar-

fajták találhatók. Ezek közé tartozik a Drosera Rotundifolia nevű (római népnéven Roua cerului) husevő növény. Az erős illattól vonzott rovarok rászállnak a növény színpompás levelére, amelynek réteges felületét finom lövessék borítja. A tövisek hegyében emésztőnedvessepek találhatók. A levelek csapadékszerűen rázáródnak a rovarra, s néhány nap múlva újra szétnyílnak. Ugyancsak ebben a rezervációban él az Aranca Multipunctata pókjajta is.

Egy átlételezés szánt ember bórdaabot különleges védőoldalon minusz 185 C fokon körülbelül 20 hónapra tartósították. Az eljárás dr. Ronald Bergren és dr. Herndon Lehr, a pennsylvaniai, illetőleg a camdeni (USA) egyetem munkatársai dolgozták ki. A kutatók véleménye szerint az eljárás számottevően javítja a bőr tartósságát.

A módszer előnye az, hogy a bórdaabot a pillanatnyi szükségletnél nagyobb bórdaabot is lehet venni, a fennmaradt részt pedig más átlételezési operációra lehet tartósítani.

Kávéfa a kolozsvári botanikus kertben.

Érdekes fejezetek a múzeum régészeti osztályából

Arad vidéke a vaskorszakban

Kelta eredetű edények és harci eszközök a vaskorszakból (Pécskai lelet).

A vas felfedezése forradalmat jelentett a technika fejlődésében. A mintegy hét évszázadot átjövő korszakot (i.e. 800–100-ig) gazdasági téren a kézművesség nagyarányú fejlődése jellemzi. Bekövetkezett a második nagy társadalmi munkamegosztás, amikor a kézművesek elkülönültek a földművelő és pásztor törzsektől. E korban a termelt javak jóval meghaladják a fogyasztás szükségleteit és csereáru jelleggel kezdenek öltöni, eleinte természetben, majd később pénz közvetítésével. Ez a folyamat végül is a kereskedőhöz szükséges rendjének kialakulását eredményezte.

Vaskori dák edény (pécskai lelet)

Délnyugat-Olténiában dák település nyomaira bukkantak

A Báilesti rajoni Cerătu községben végrehatott talajjavítási munkák során dák település nyomaira bukkantak. Az utólagos ásatások során dák civilizációról tanuskodó cserépdarabok kerültek felszínre. A tartományi múzeum szakemberei arra a következtetésre jutottak, hogy Délnyugat-Olténiában ez az első ilyen feltárt település.

Ugyancsak Olténiában, Padea község mellett kerámia tárgyakat találtak, amelyek a neolitikum és a bronzkorszak közötti átmenet időszakából származnak. A közelben ősrégi temetkezési helyre bukkantak. C. Nicolaescu-Plopsor egyetemi tanár, az Akadémia levelező tagja, az Akadémia craiovi kutatóközpontjának igazgatója megállapította, hogy a sírok mintegy 3500 évesek.

Száz éve annak, hogy...

...Arad városának 29 700 lakosa volt.

...egyik aradi újságban felhívás jelent meg: természetesen „Oregon” fajta kukoricát. Ezt ugyanis Bánságban kísérletezték ki és megállapították, hogy gazdagabb termést hoz, mint az addig ismert fajták.

...Aradon csak vándor-fogorvosok működtek. Szállodákban rendelkeztek és ajánlották az akkor újdonságnak számító felkapcsolható „Vulkanit” műfogsort.

...az Arad-Temesvár közötti vasútvonal ügyét komolyan kezdték tárgyalni. Az első változat szerint látványosnak tervezték, de úgy, hogy könnyen gőzmozdony vontatásával lehessen átalakítani.

...az egyik aradi újság egy külső tesz említett, amely győgyvizet tartalmaz.

...július 27-én összekötötték az Atlanti-óceánon átnyúló, Európát és Amerikát összekötő távíró kábelét.

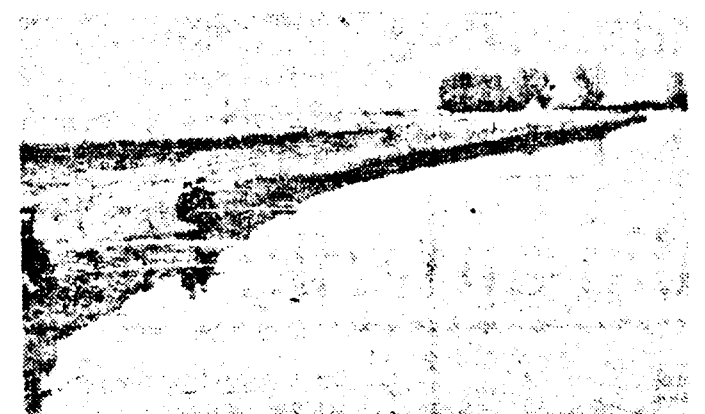
Sirbuț Iosif

Nyercek „városa”

A Muchea Stăncii (Kolozsvár tartomány) erdőben szokatlan települést építenek szokatlan lakók számára. Az új lakók a hóhöz hasonló apró állatok, a „nyercek” lesznek. A nyercek az ébenfélék, a kávébarnák vagy ezüstfehérek terjedő színezetűek, amelyek pompázó prémjükért tenyésztik. A nyercek városkáját vízparton, az erdő mélyén, utaktól, emberekől távol építik, mert a zaj aszli.

Névtelen idős a nyercknél és ebben az állapotban nem szaporodnak. A hely megválasztása bizonyított, a városkának napról napra gyarapodik a lakossága. Ezért háromezár százakat rendeztek be kizárólag az újszülöttek számára. A nyerckenyésztés az első évben több száz prémet fog szállítani, de „termelése” a tervek szerint meg fogja haladni az ölezt.

Kiss Miklós /
muzeológus

HORGASZOK

Otto Korfi forgódugattyús motorja

Nagy szenzáció, mint a Wankel-motorok. Otto Korfi frankfurti építész új típusú kiséri forgódugattyús motorja. Az új motorjának teljesítménye és fogyasztása tartós használat után is ugyanaz marad, mint a szokványos dugattyús motoroké.

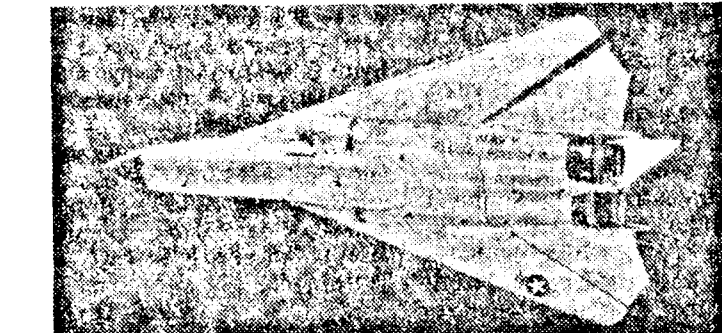
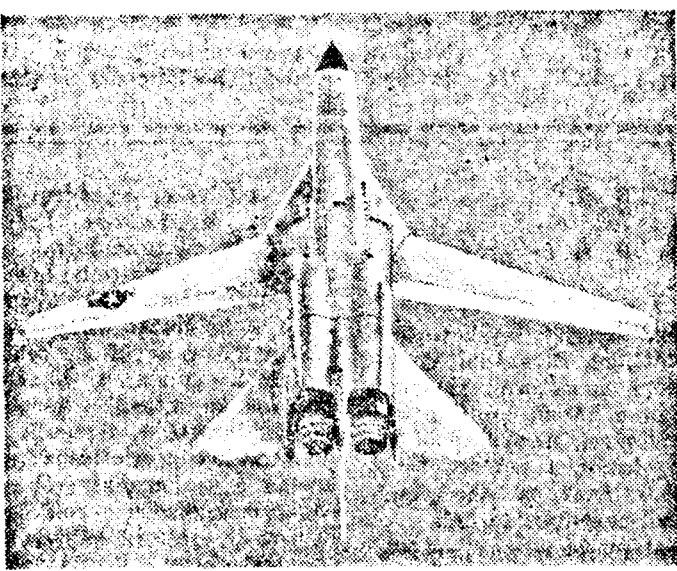
A Korfi-motorban nincsenek szelepek, nincs főtengely és dugattyúk. Keveset fogyaszt, rendkívül gazdaságos, alig igényel karbantartást és minden valószínűség szerint tartós is.

Van-e élet más bolygókon?

„Lehetséges, hogy a Tejút rendszerben a naprendszerhez hasonló 10 milliárd bolygórendszer és a bolygók egyikén-másikán az életnek valamilyen formája létezik” — így vélekedik az illinoisi állambeli Evanstoni Egyetem asztrofizikusainak egy csoportja. Az amerikai professzorok a bolygók kialakulását tanulmányozták egy kutatói terv keretében, amelyet az Országos Űrhajózási és Űrkutatási Hivatal (NASA) kezdeményezett. A professzorok a forgási erő elvénél újabb értelmezésre alapozták elméletüket (az elmélet arra a jelenségre támaszkodik, hogy a csillagok mozgásukkal energiát fejtenek ki). A professzorok azt állítják, hogy a Tejút-rendszerben hozzávetőleg 10 milliárd „sárga” csillag van, amelyek e rendszer csillagjainak egy tizedét képezik. A bolygók a „sárga” csillagok körül keringenek, miként a mi bolygónk keringenek a Nap körül, amelyet ugyancsak egy „sárga” csillagnak tekintenek. A tudósok a következőképpen magyarázzák a bolygórendszer léte: A tengely körüli forgást végző csillagok ezzel a mozgással felemésszik saját forgási energiájukat, amelyet viszont nem vesznek ilyen mozgást, azok átadják ezt az erőt a körülöttük lévőnek. A Nap, akár a többi „sárga” csillag — nem forg. Az energia megmaradásának elvéből logikusan következtetve, számolni kell azzal, hogy az energiatermelő forrástól viszonylag közel „objektumok” léteznek, amelyek felszívják a forgási energiát.

A „sárga” csillagok a kialakulás időszakában gáz- és részecsketömegekkel voltak körülvéve. A bolygók valószínűleg e gázok sűrűsödése révén jöttek létre rendkívül hosszú idő alatt. A bolygók körüli pályán keringtek a csillagok körül s megmaradtak ezen a pályán.

A „sárga” csillagok életkoruk 1 milliárd és 10 milliárd év között mozog. Az élet fejlettebb formáinak kialakulásához 2–3 év-milliárd szükséges, tehát valószínű, hogy a „sárga” csillagok körül keringő bolygókon az életnek valamilyen formája létezik — vonják le a következtetést az illinoisi professzorok.

Az F-111 típusú, hátra hajtható szárnyú repülőgépeknek egyik változata, amely óránként 2500 kilométeres sebességgel halad.

A labdarúgó-világbajnokságok történetéből IV.

III. VB. Franciaország 1938

Az 1934-es olasz rendezés sikere a VB beérkezését jelentette Európában is. Rövidesen újra dönteni kellett. A III. VB rendezését Franciaországra bízták. A döntést nem annyira a francia labdarúgás színvonala, hanem inkább Jules Rimet-nek, a FIFA francia elnökének éppen a labdarúgó-világbajnokság életrehívásában kifejtett tevékenysége indokolta.

A franciaországi VB iránti ér-

Kellemetlen meglepetés Toulouseban

A tízenötös döntő mérkőzéseit kijelölt városban bonyolították le. A sorolás kedvezett a román együttesnek. A nyolcadöntőben Kuba csapatával mérkőzött, június 5-én Toulouseban. A szakemberek a román csapatot a mérkőzés biztos esélyeseként könyvelték el.

A Pavlovici — Bürger, Chiriacu — Vintili, Răsinaru, Rafinsky — Bindea, Kovács, Barátky,

deklódás minden esetre nagy volt. Bár az első világbajnok, Uruguay, valamint Anglia ezen a VB-n sem jelent meg, mégis igen rangos mezőny nevezett be, összesen 37 csapat. Később többen visszaléptek és így gyakorlatilag az 1938-as labdarúgó-világbajnokságon 28 ország vett részt.

Románia ezúttal is benevezett s Egyiptom visszalépése miatt selejtező nélkül jutott a 15-ös döntőbe.

percben ismét Socorro lőtt gólt, de Dobay két perc múlva egyenlített. Végeredmény 3:3. Ez volt a franciaországi VB egyik legnagyobb — számunkra igen kellemetlen — meglepetése.

Négy nap múlva, június 9-én ugyancsak Toulouseban játszották le a megismételt mérkőzést.

A döntőbe Olaszország és Magyarország csapata került. Az olaszok Norvégia, Franciaország és a már akkor félelmetes hírű brazil csapat legyőzése után 7:3-as gólaránnyal kerültek a döntőbe. A magyarok Holland-India, Svájc és Svédország csapatát legyőzték kétváltóval. Gólarányuk 13:1 volt.

A magyarok akkor már 13 esztendőre nem győztek az olaszok ellen. Egyesek a VB döntőtől várták az olaszok veretlenségi sorozatának megtörését.

A mérkőzést Párizsban, a Colomnes stadionban 75 000 néző előtt Capdeville (Franciaország)

Az első félidő Dobay góljával még kedvezően alakult számunkra, de a játékidő másik felében Socorro és Fernandez a kubaik javára döntötte el a mérkőzést.

Ezen a találkozón a következő román 11 szerepelt: Sadovsky — Bürger, Felecan — Bărbulescu, Răsinaru, Rafinsky — Bogdan, Moldoveanu, Barátky, Pressler, Dobay.

Az eredmény mind a mai napig megmagyarázhatatlan, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a kubaik a második fordulóban a svédekkel 8:0 arányú megsemmisítő vereséget szenvedtek.

Olaszország megvédi világbajnoki címét

A döntőbe Olaszország és Magyarország csapata került. Az olaszok Norvégia, Franciaország és a már akkor félelmetes hírű brazil csapat legyőzése után 7:3-as gólaránnyal kerültek a döntőbe. A magyarok Holland-India, Svájc és Svédország csapatát legyőzték kétváltóval. Gólarányuk 13:1 volt.

A döntőben megérdemelten győzött a jobb olasz csapat. Piola és Colaussi 2–2 góljára Sárosi és Titkos csak 1–1 góllal tudott válaszolni. Végeredmény 4:2 Olaszország javára. Az olaszok megvédtek világbajnoki címüket.

A harmadik-negyedik helyet eldöntő mérkőzésen Brazília 4:2

arányban győzött Svédország ellen. A világbajnoki tornán a legtöbb gólt a brazil Leonidas érte el, összesen nyolcat. Őt követi Piola, Zsengeller és Sárosi 5–5 góllal.

Véres, nagyon szomorú kőjáték

Tizenkétéves szünetet következett ezután a labdarúgó-világbajnokságok történetében. Kibőrt a második világháború.

„Inter arma silent Musae” — „Háború idején hallgatnak a muzsák”. Hallgatott a sport is. Komoly nemzetközi sportversenyt nem rendeztek ebben az időben. Elmaradt a tokiói olimpia is.

A következő labdarúgó VB-ről is csak 1946-ban, a Londonban megtartott FIFA-kongresszuson döntöttek. Helyesebben csak arról történt döntés, hogy a IV. VB-t 1950-ben meg kell rendezni. Ekkor határozták el azt is, hogy a Világkupát ezúttal Jules Rimet-ről nevezik el. A rendezés jogáról csak 1948-ban, Londonban született döntés, amely utunk következő állomásához vezet, ismét Dél-Amerikába, Brazíliába.

Réhon József,
Piros Dénes

ti, amelyeket az ádeni hatóságok az úgynevezett Dél-arábiai szövetség szultánjaival együtt szerveznek a nemzeti felszabadítási mozgalom igazi képviselői len. A határozat követeli, helyezzék halálra kívül a rendkívüli állapot, mindazon törvényeket, melyek korlátozzák Adenben a szabadságjogokat, vessenek véget ennekemű megtorlásnak a lakosság és a hazafias erők ellen, engedjék szabadon a politikai fogvatottakat. A bizottság felhívja az országokat, hogy nyújtsanak segítséget e terület nevében a nemzeti felszabadulásért folyó harcban. Elhatározták, hogy a bizottság továbbra is napirenden tartja az ádeni kérdést.

A 24-ek bizottsága jelentésben a ENSZ-közgyűlés legközelebbi ülésének elé terjeszteti a felállítását és az alábbi üzeneteket következtőlésből fakadó következtetéseit.

Mihaj Csebeleu